

Kalversector is springlevend en vernieuwend

FOTO: VANDRIE

De Nederlandse vleeskalverhouderij doet het goed. De kalversector doet grote inspanningen en investeringen om duurzaam te zijn. In de toekomst zal men moeten blijven investeren om onder meer de export in stand te houden. Een overzicht. – JAN VERMEIREN, BEROEPSWERKING –

Antibioticagebruik

Het veelvuldig gebruik van antibiotica in de vleeskalverhouderij staat zwaar ter discussie in Nederland. In 2011 moet er al 20% minder antibiotica gebruikt worden; in 2013 moet het antibioticagebruik gehalveerd zijn. Met behulp van het IKV-programma moet men kunnen aantonen dat er zorgvuldig en rationeel met antibiotica wordt omgesprongen. Correcte registratie van het antibioticagebruik is dus essentieel. Uit cijfers over het gebruik van antibiotica in de vleeskalverhouderij blijkt dat de grootste reductie te behalen is met het terugdringen van de aandoeningen aan de luchtwegen. De periode tussen het moment van aanvoer van de jonge kalveren tot 4 à 6 weken na aanvoer is hierbij het meest cruciaal.

Er loopt momenteel een grootschalige vaccinatieproef die wil aantonen dat vaccinatie kan bijdragen tot een lager antibioticagebruik. Essentieel hierbij is de kwaliteit van de vaccins, de vrees bestaat dat de vaccins niet doeltreffend genoeg zullen zijn. Verder heeft de Nederlandse overheid de opdracht gegeven om te zoeken naar hulpmiddelen om de ziekteveroorzakers beter te kunnen vaststellen, zodat men ze doeltreffender en met minder antibiotica kan aanpakken.

Nieuwe stalconcepten en welzijnsvloeren

De ontwikkeling van nieuwe stalconcepten is niet zo eenvoudig als eerst werd gedacht. Welzijnsconcepten hebben vaak ongewenste gevolgen. Er is de vraag naar een buitenloop voor de kalveren, maar dat concept schept problemen voor het behouden van de witte kleur van het kalfsvlees. Een kleine uitloop voor het verstrekken

De kalversector heeft in het verleden al heel wat duurzame 'verplichte' investeringen gedaan. In de jaren 70 werden de eerste kalvergierzuiveringsinstallaties gebouwd. Begin jaren 90 richtte men de stichting SKV op om de kalfsvleesproducties te controleren op het gebruik van geneesmiddelen. Daarna kwamen de verplichte groepshuisvesting en de verplichting om ruwvoer toe te dienen aan de vleeskalveren. Vervolgens kwamen er plannen om het antibioticagebruik te beperken, werd er een convenant afgesloten om schoon en zuinig te werken en sloot men een IKV-vleeskalverenovereenkomst af. Er kwam kalfsvlees onder het 'Beter leven kenmerk' (VanDrie en Alpu-ro). Kalfsvlees dat onder dit kenmerk valt, voldoet aan extra hoge eisen op het gebied van dierenwelzijn. Vorig jaar kwam er de welzijnsmonitor en werd er een 'maatlat duurzame veehouderij vleeskalveren' afgesproken.

De situatie vandaag is dat de meeste kalfsvleesproducenten werken volgens IKV. Dit biedt garanties op het gebied van dierenwelzijn, voedselveiligheid, diergezondheid en de kwaliteit van het kalfsvlees. Ook maakt het werken volgens IKV dat bedrijven voldoen aan de Europese eisen voor levensmiddelen en diervoed-

der. Nederland pretendeert veel belang te hechten aan dierenwelzijn.

Kalveren in, kalfsvlees uit

De Nederlandse productie van kalfsvlees bedroeg vorig jaar 233.000 ton, waarvan 74% afkomstig is van kalveren jonger dan 8 maanden. Dit vlees is afkomstig van ongeveer 1.500.000 kalveren. In april 2009 waren er in Nederland 895.000 kalveren, verspreid over 2132 bedrijven. Er worden in Nederland zeer veel kalveren geïmporteerd. Ruim 830.000 kalveren kwamen voornamelijk uit Ierland, Polen en Duitsland in 2009. Door de aanwezigheid van tbc in de Britse veestapel werd de invoer van nuchtere kalveren uit het Verenigd Koninkrijk stopgezet. Ook exporteerde men nog 95.000 kalveren uit Nederland, naar hoofdzakelijk België en Luxemburg.

Het grootste gedeelte van het geproduceerde kalfsvlees wordt buiten Nederland verkocht. Die afzetmarkt wil de Nederlandse kalversector zeker behouden. Van de productie van 233.000 ton kalfsvlees werd er ongeveer 207.500 ton verkocht aan voornamelijk Italië, Duitsland en Frankrijk. Opvallend is ook dat het binnenslands verbruik in Nederland eerder laag is met 1,7 kg per hoofd.

van ruwvoer zou wel kunnen. Andere pistes zijn het vergroten van het ligbed en het instrooien ervan. Al is het werken met stro niet eenvoudig. De specifieke witte kleur van kalfsvlees komt in het gedrang. Het is bovendien zo dat kalveren die stro eten niet genoeg groeien.

Vanaf 2013 zal men misschien verplicht worden welzijnsvloeren in de stallen te introduceren. In april vorig jaar startte in Nederland het onderzoek naar deze welzijnsvloeren. Op praktijkbedrijven test men 4 vloeren voor vleeskalveren. Onderzoeken en innoveren is 1 zaak, de sector verplichten deze vloeren te gebruiken is een andere zaak. Wie zal voor deze extra kosten moeten opdraaien? Over de meerprijs van deze roosters werd in alle talen gezweven.

Na veel overleg met de Nederlandse overheid kon de sector voorlopig een uitsstel krijgen van de verplichting om de kalverstallen te voorzien van welzijnsvriendelijke vloeren. Toch gaat men er in Nederland van uit dat de verplichting er op termijn komt om de stal uit te rusten met dergelijke vloer.

Onderzochte vloeren

Het ligcomfort, enkele dierkenmerken en de gezondheidstoestand van de ledematen zijn het voorwerp van het onderzoek. Is er

een verschil te merken wanneer de kalveren op verschillende vloeren gehuisvest worden?

De eerste onderzochte vloer is een rubberen topvloer, bestaande uit stroken rubber, die 2 hardhouten balken bedekken en voorzien zijn van nokken die in de spleten van de ondervloer worden geslagen. De stroken van de rubberen topvloer worden aangepast aan de ondervloer waar ze op liggen.

De tweede onderzochte vloer is een vloer waarbij een kunststofkap, voorzien van luchtkamers, over een houten roostervloer wordt gemonteerd. De kunststofkap wordt over de roosterbalken geklemd. De balkbreedte van het rooster is 123 mm, met een spleet van 35 mm. De nettospleetbreedte die overblijft na montage is 28 mm.

De derde vloer is een vloer waarbij men bovenop een houten azoberooster een rubberen toplaag bevestigt. De balkbreedte is 79 mm, met een spleetbreedte van 30 mm.

Bij de vierde vloer is er een rubberen toplaag in een betonnen balk gestort. De balkbreedte is 99 mm, met een spleetbreedte van 30 mm. De eenlingbalken worden in een onderbalk bevestigd.

De controlevloer is een vloer, zoals die nog in Italië in gebruik is. Het is een klassieke betonvloer met een spleetbreedte van 25 mm en een balkbreedte van 70 mm.

Hoe gedraagt het kalf zich in zijn groepshok?

Voor het bepalen van het ligcomfort kijken de onderzoekers naar het liggedrag en de lighouding van de kalveren. De belangrijkste parameter daarbij is de tijd die een dier doorbrengt op een bepaald vloertype. De voorkeur voor een bepaald vloertype houdt verband met een verhoogd comfort zoals dat door het kalf wordt ervaren. Om het ligcomfort te bepalen, wordt binnen hetzelfde hok een deel van het vloeroppervlak voorzien van een reguliere houten vloer en een ander deel met de onderzoeksvloer, die afwisselend voor en achterin het hok wordt gelegd. Verder is er aandacht voor het loopcomfort van de kalveren.

Voor het bepalen van de dierkenmerken worden waarnemingen naar het gedrag uitgevoerd. Hier wordt speciaal gelet op het uitglijden van kalveren, de manier van staan en liggen, het liggedrag en de lighouding, de gezondheid en de bevulling, naast de technische prestaties van de kalveren. Aan de slachtlijn wordt gekeken naar de toestand van de klauwen, de kniegewrichten en de bezoedeling van de karkassen. Wanneer al de gegevens van dit eerste onderzoek zijn verwerkt, start er een tweede onderzoek. Dan zullen de 'beste' vloeren verder onderzocht worden. ■